

PEHR AUGUST JA SAGA STENIUKSEN RAHASTO

Teosofipariskunnan lahjoitus

Rahasto perustuu rouva Saga Steniuksen (o.s. Aschan, 18.8.1900–9.3.1978) tekemään testamenttilahjoitukseen puolisonsa, lääketieteen lisensiaatti Pehr August Steniuksen (2.10.1910–16.8.1971) kuoleman jälkeen. Rahasto tukee antroposofisen lääketieteen tutkimusta ja sen opiskelua, kasvien luonnonmukaisten viljelymenetelmien tutkimusta tai opintomatkoja sekä laulutaidetta.

Saga Ljuba Aschan syntyi Tampereella apteekkari Karl Wolter Aschanin ja Olga Gronowin perheeseen. Äiti oli syntynyt Puolan Radomissa venäläiskeraalin perheeseen ja käynyt Smolnan tyttökoulun. Saga Aschan kävi Tampereen Svenska Samskolanin ja aloitti 1920 opinnot Helsingin Yliopiston Voimistelulaitoksella, missä tutustui Viktor Heikeliin ja teosofiaan. Opinnot keskeyttäneen lyhyen avioliiton jälkeen varakas Aschan oleskeli pitkiä aikoja Keski-Euroopassa perehtyen steinerilaiseen teosofiaan. Hän myös opiskeli Goetheanum-Instituutissa Sveitsissä eurytmiaa, mystiikkapohjaista musiikkiterapiaa. Teosofiaan kuului vegetarismi ja luonnonmukaisuus, ja teosofinen lääketiede vastusti immunologian käytännön sovelluksia eli rokottamista. Kotimaassa Saga Aschan tutustui lääkäri-säestäjäpianisti Steniuksen, ja he avioituivat vuonna 1945.

Pehr August Stenius syntyi Viipurin läänin Uudellakirkolla ja varttui Tampereella, missä hänen isänsä toimi piirieläinlääkärinä. Hän kävi Tampereen Samskolanin. Hän oli musikaalinen, mutta asevelvollisena sairastettu angiinan laukaisema reumakuume ja siitä aiheutunut sydänvika rajoittivat pysyvästi tenoribaritonin äänenkäyttöä. Hän ryhtyi opiskelemaan sekä lääketiedettä HY:ssä että pianonsoittoa Konservatoriossa ja valmistui 1938 lääketieteen lisensiaattiksi. Talvisodassa hän oli kenttäsairaalan lääkäri ja jatkosodassa kapteenin arvoinen rykmentinlääkäri. Välirauhan aikana hän aloitti lääkärintyöt Mjöllbollstadin parantolassa

Pehr August Stenius. Kuva: SKR.

ja siirtyi 1945 Helsingin tuberkuloosisairaalaan, jossa pätevöityi 1948 keuhkosairauksien erikoislääkäriksi. Vuodesta 1950 eläkeikänsä asti hän toimi Helsingin kaupungin tuberkuloosilääkärinä, mutta piti myös yksityispraktiikkaa.

Musiikki ja filosofia yhdistivät Steniuksia. Heidän kotikonserteissaan esiintyi jatkuvasti tunnettuja pianisteja ja laulajia, ja Saga toi perheeseen kiinnostuksen teo- ja filosofiaan. Tuberkuloosilääkärinä ja reumataudin sairastaneena Pehr oli kiinnostunut ympäristön aiheuttaman altistumisen ja henkisten syiden osuudesta kansantaudeissa. Työssään hän uskoi, että henkisen paineen purkaminen on tervehtymisen alku.

Angina pectoris -oireyhtymä rajoitti vuosia tohtori Steniuksen elämää: vaimo ajoi autoa ja rajoitti apulaisena potilaskäyntejä. Pidetty lääkäri kuoli 60-vuotiaana sydäninfarktiin. Kodin musiikillinen loisto katosi tällöin Saga Steniuksen elämästä, mutta konserteissa hän kävi miehensä kuoleman jälkeenkin.

Osuuskunta Sigillum/Pentti Mäkelä

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.